

Help! Hij bijt!

Ik kan me nog glashelder mijn allereerste ontmoeting met een nest pups herinneren. Ik zal een jaar of vijf geweest zijn toen mijn ouders ons, mijn twee oudere broertjes en mij, op sleeptouw namen naar het 'ouderlijk huis' van onze aanstaande vierpotige huisgenoot.

Ik zal niet beweren dat het een traumatische ervaring was, maar ik kan zeker niet zeggen dat met dat eerste bezoek aan het bewuste nestje mijn liefde voor honden geboren is. Nee, ik was er zelfs meteen helemaal klaar mee. Acht tot de tanden toe bewapende pups met messcherpe tandjes en dito nagels die mij compleet bestormden en aan mijn (toen nog) prachtige blonde haren trokken. Hevig huilend werd ik uit de werpkist bevrijdt en diep gekrenkt heb ik mij de rest van het bezoek verre gehouden van deze kluwen angstaanjagende piranha's.

Gelukkig heeft onze lieve Bonita dit later allemaal goed gemaakt en er mede voor gezorgd dat honden mijn lust en mijn leven zijn geworden!

Toch drijft het bijtgedrag menig puppy eigenaar vaak tot wanhoop. Het o zo schattig uitziende pupje zet overal zijn tanden in en laat zich bijna niet aanhalen zonder toch weer die tanden in je vel te zetten.



Waar dient dat knauw- en bijtgedrag nou eigenlijk voor? Pups tasten letterlijk en figuurlijk hun omgeving af met hun bek. Zij hebben immers geen handen zoals wij. Het is een manier om een beetje grip op en begrip van de wereld om hen heen te krijgen. Daarnaast zijn honden sociale wezens, die graag met hun roedelgenoten communiceren, spelen en ja, zelfs in zekere zin elkaar ook liefkozen en verzorgen. Omdat zij echter een flink gebit en stevige kaken kunnen ontwikkelen, is het belangrijk dat zij een zogenaamde bijtrem aanleren. Het is immers niet de bedoeling elkaar, bijvoorbeeld in het spel, te verwonden.

Pups zijn uitgerust met vlijmscherpe tandjes, juist om dit bijtgedrag te leren beheersen. Wanneer je immers te hard in een nestgenootje bijt, geeft deze met een luide gil te kennen dat dat niet fijn is. De bijtende pup leert zo zijn bijtkracht een beetje te doseren. Bijt je te hard in je moeder, maakt ze meestal gauw dat ze de puppenren uitkomt. Weg moeder, weg melk!

Wij mensen hebben natuurlijk een veel kwetsbaarder huidje dan onze harige huisgenoten en zullen ook duidelijk moeten maken waar de 'bijtgrenzen' liggen. Hoe kun je dat het beste aanpakken? In ieder geval op een manier die voor de pup begrijpelijk is. Dus niet wegduwen, boos worden, een tik geven, de snuit dicht houden, foei roepen of zelfs in het nekvel pakken. Daar begrijpt een pup namelijk helemaal niets van. In de meeste gevallen zal de pup daardoor juist steeds wilder worden en nog meer en harder gaan bijten, het tegenovergestelde dus van wat we willen bereiken.

Helpen bovenstaande acties wel, dan moeten we ons eens goed achter de oren krabben. Want dat betekent hoogstwaarschijnlijk dat de pup te zeer onder de indruk is van onze reactie. In dat geval stopt het bijten niet omdat hij geleerd heeft zijn bijtgedrag te controleren, maar omdat hij geïntimideerd of zelfs ronduit bang is. En dat is wel het laatste wat wij bij onze pup willen bereiken! Dat schaadt het vertrouwen in de nieuwe eigenaar enorm. En dat terwijl deze juist de stabiele steun en toeverlaat voor de pup hoort te zijn en te blijven in een voor hem hele nieuwe, grote, onbegrijpelijke wereld.

Hoe wij het bijtgedrag van onze pup het beste aan kunnen pakken, daarvoor moeten wij in de leer gaan bij zijn eigen soortgenoten. Eén manier is om de nestgenootjes na te bootsen en een flinke gil te

geven wanneer de pup te hard bijt. Wat in mijn ervaring echter het meest effectief is gebleken, heb ik van volwassen, sociaal vaardige honden afgekeken. En het werkt als een tierelier!

Ruim twee jaar geleden, toen onze jongste telg, Wetterhounpup Dintho, zijn intrede in ons gezin deed, hebben wij dit weer met bewondering kunnen aanschouwen. Onze twee volwassen honden wisten precies hoe het puppybijtgedrag in goede banen kon worden geleid. En dat op een 100% geweldloze manier die voor de pup voor 100% duidelijk was!

Gewoon even een schets van een situatie uit het dagelijks leven van toen:

Frieske, de Wetter loopt voorbij.

Pup ziet een bewegende achterpoot voorbij komen en zet zijn tanden erin; dat is een leuk spelletje!

Frieske staat abrupt stil, bevriest als het ware en kijkt onbeweeglijk de andere kant op.

Pup laat poot los want zo is er geen lol meer aan.

Frieske loopt verder en het hele riedeltje herhaalt zich.

Pup vindt er niks meer aan, maar hey, daar loopt Gup, de Cocker voorbij! Die is maar klein, dus pup springt half op zijn rug en zet zijn tanden in Gup's vel.

Gup reageert precies als Frieske: hij bevriest, kijkt schijnbaar ongeïnteresseerd de andere kant op. Nou, hier is dus ook al geen lol aan te beleven en pup laat los. Ook dit herhaalt zich een paar keer.

Het eerste kwartje begint te vallen: Pup begint stilletjes aan een link te leggen tussen zijn gedrag (bijten) en de consequenties (geen lol meer aan).

Pup houdt het even voor gezien. Snuffelt wat rond, krabt eens aan zijn oor en gaat er maar eens bij zitten. Stresssignalen zou Turid Rugaas zeggen. Hij moet het allemaal even verwerken vul ik aan. Maar hey, wat gebeurt er nu? Frieske komt als een dolle aangestormd en daagt pup uit voor een spelletje. Nu mag 'ie even helemaal los gaan! Wow, dat is leuk! Tot pupmans het weer te bont maakt en Fries het spelletje dus abrupt stopt.



Dag in dag uit houden Fries en Gup dit zo vol. De opvoeding van de pup gaat continu door. Zij zijn meesters in het 'consequent zijn'. Erg vermoeiend, maar zij houden vol! De pup begint het allemaal steeds sneller te begrijpen, maar zolang hij een jonge pup is gaat hij nog vaak de fout in. Logisch, want ook al leert hij heel snel, hij kan nog niet goed generaliseren. Dat betekent dat hij zijn gedrag en bijbehorende consequenties in de ene situatie nog niet goed koppelen aan die in de andere. Dus moeten Gup en Fries het hem elke keer weer opnieuw laten ervaren.

Wat betekent dit voor ons mensen, in de omgang met onze bijtgrage pup?

Zodra de pup ons te hard bijt, bevriezen wij. Dat hebben we natuurlijk al vaker gehoord in andere bewoordingen; 'negeren van ongewenst gedrag'. Wat echter bij dat negeren vaak fout gaat is dat wij niet het gedrag negeren, maar meteen maar de hele hond. Daarmee bedoel ik dat wij alleen dat kleine stukje gedrag moeten negeren wat wij als ongewenst zien. Dus de pup bijt, wij bevriezen **onmiddellijk**. Niet eerst nog even de wasmand neerzetten om dan de pup te gaan lopen negeren, nee, **onmiddellijk** reageren! **Direct** wanneer het gedrag stopt (dus de pup laat los / stopt met bijten) stoppen wij met negeren. De pup is weer in beeld, we geven weer aandacht. We bewegen ons weer. **Direct** wanneer de pup weer bijt dezelfde reactie geven. Zonder woorden en zonder gedoe. Heel belangrijk is ook om daarbij echt weg te kijken van de pup, stoicijns de andere kant op. Gewoon zoals Fries en Gup hierboven in het voorbeeld.

En net als Frieske stellen wij de pup keer op keer opnieuw in de gelegenheid om te leren wat we willen. We spelen er lekker op los. Zodra de pup in plaats van in zijn flostouw of andere speeltjes, toch weer in onze kleren of onze handen bijt, direct stoppen met spelen en weer verder zodra de pup losgelaten heeft.

Je zult versted van hoe snel de kwartjes gaan vallen!
En dan volhouden!

Carin Peters, Jachthondentraining Zeeland